

Handläggare
Pär Arvidsson
Telefon: 08-508 33 801

Till
Utbildningsnämnden
2022-09-29

Studie- och yrkesvägledning i Stockholms stads skolor

Skrivelse av Martin Westmont (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberon
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har tagit emot en skrivelse från Martin Westmont (SD) med frågor om studie- och yrkesvägledningen i Stockholms stads skolor. Westmont gör gällande att lärare på gymnasiet vittnar om att elever som inte är lämpade för högskoleförberedande program ändå uppmanas att gå dessa program. Det innebär ett stort merarbete för personalen på skolorna. Mot bakgrund av detta ställs frågor om hur studie- och yrkesvägledningen i stadens grundskolor fungerar.

Utbildningsförvaltningens och skolornas arbete utgår från ”Skolverkets allmänna råd för studie- och yrkesvägledning”, ”Program för elevhälsans arbete” samt ”Rutin för elevens övergång till gymnasie- och gymnasiesärskola”. Alla elever erbjuds information, vägledning och stöd kring sitt gymnasieval. Gymnasievalet styrs av elevens talerätt som innebär att den som har fyllt 16 år själv har rätt att föra sin talan och ansöka till gymnasieskolan. Gymnasievalet görs genom regionens centrala antagningssystem och antagning till nationella program sker utifrån elevens egna val, behörighet och meritvärde vid konkurrens om sökt utbildningsplats

Utbildningsförvaltningen
Grundskoleavdelningen

Hantverkargatan 2 F
Box 220 49
104 22 Stockholm
Telefon 08-508 33 801
Växel 08-508 33 000

par.arvidsson@edu.stockholm.se

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har tagit emot en skrivelse från Martin Westmont (SD) med frågor om studie- och yrkesvägledningen i Stockholms stads grundskolor kopplat till elevernas gymnasieval. I skrivelsen görs gällande att fler elever väljer högskoleförberedande program framför yrkesprogram trots att marknaden efterfrågar hantverkare. Mot bakgrund av detta ställs följande frågor.

1. Hur når elever av information om gymnasievalet och skillnaderna mellan yrkesprogram och de högskoleförberedande programmen?
2. Hur och genom vilka riktlinjer arbetar studie- och yrkesvägledarna i grundskolorna inom Stockholms stad med att vägleda elever inför deras gymnasieval?
3. Finns det en tendens av att SYV slussar in elever till teoretiska och högskoleförberedande utbildningar framför praktiska utbildningar och andra snabbspår till praktiskt arbete?
4. Har staden några etiska riktlinjer för SYVs arbete?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 20 september 2022. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 21 september 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Studie- och yrkesvägledningen är central för att elever ska kunna göra väl underbyggda val om fortsatta studier och framtida yrkesvägar. Alla elever i stadens grund- och gymnasieskolor har tillgång till en professionell studie- och yrkesvägledning som utgår från Skolverkets allmänna råd för studie- och yrkesvägledning och stadens egna styrdokument.

I skrivelsen ställs frågan om hur eleverna i stadens grundskolor får information om skillnaden mellan om de olika gymnasieprogrammen. Detta sker, först och främst, genom att studie- och yrkesvägledaren har informationstillfällen för elever och vårdnadshavare på skolan. Elever och vårdnadshavare erbjuds även att gå på den digitala gymnasie-mässan och att delta på gymnasieskolornas öppna hus. I enlighet med ovan nämnda styrdokument erbjuds eleverna även individuella vägledningssamtal, grupp vägledning och andra vägledningsinsatser under hela sin grundskoletid.

I ”Program för elevhälsans arbete” tydliggörs att studie- och yrkesvägledare som arbetar i stadens skolor ska ingå i skolans elevhälsoteam. Detta bidrar till att öka det tvärprofessionella arbetet samtidigt som det verkar för en studie- och yrkesvägledning som är hela skolans ansvar, i linje med Skolverkets allmänna råd och grundskolans läroplan.

I skrivelsen ställs frågan om det finns en tendens att studie- och yrkesvägledarna slussar in elever till teoretiska och högskoleförberedande utbildningar framför praktiska utbildningar. Förvaltningen vill här understryka att gymnasievalet styrs av elevens talerätt (29 kap. 12 § skollagen). Talerätten innebär att den som har fyllt 16 år själv har rätt att föra sin talan och ansöka till gymnasieskolan. Gymnasievalet görs genom regionens centrala antagningssystem och antagning till nationella program sker utifrån elevens egna val, behörighet och meritvärde vid konkurrens om sökt utbildningsplats.

Avslutningsvis ställs frågan om Stockholms stad har tagit fram etiska riktlinjer för studie- och yrkesvägledning. Förvaltningen ser inte något behov av särskilda etiska riktlinjer. Studie- och yrkesvägledningen regleras i tillräcklig grad genom lagstiftning, lokala styrdokument och Skolverkets allmänna råd. Samtidigt bedrivs ett aktivt arbete för att stödja och stötta yrkesgruppen och skolorna. I sammanhanget vill förvaltningen lyfta fram de yrkesprofessionella nätverken för samtliga studie- och yrkesvägledare som förvaltningen organiserar. Dessa syftar till att öka det kollegiala lärandet och kompetensutveckla gruppen kring frågor om övergångar mellan skolformer. Här bedrivs även ett aktivt utvecklingsarbete för att stärka övergångar och informationsöverlämning från grund- till gymnasieskolan. Inom förvaltningen finns även funktioner som erbjuder särskild handledning vid behov.

Konsekvenser för barn och barnets rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är ett svar på en skrivelse gör förvaltningen ingen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bilaga

Skrivelsen ”Studie- och yrkesvägledning i Stockholms stads skolor”